

RĪGAS VINGROŠANAS SKOLA

BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS VADLĪNIJAS

Rīgā, 2024.

SATURS

1. IEVADS	3
2. VADLĪNIJU IZSTRĀDES MĒRĶIS.....	4
3. VARDARBĪBA PRET BĒRNU	4
4. ĪPAŠIE RISKI BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS JOMĀ MĀKSLAS UN SPORTA VINGROŠANĀ	5
5. DROŠAS VIDES NODROŠINĀŠANA UN RĪCĪBAS PLĀNS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAI	6
Rīcības plāns attiecību līmenī: DARBINIEKS-BĒRNS.....	8
Rīcības plāns attiecību līmenī: BĒRNS-BĒRNS.....	9
Rīcības plāns attiecību līmenī: VECĀKS-BĒRNS.....	10
6. ZIŅOŠANAS KĀRTĪBA.....	11
<i>PIELIKUMS 1</i>	<i>15</i>
Rīgas Vingrošanas skolas incidentu lapa.....	15
<i>PIELIKUMS 2</i>	<i>18</i>
RĪCĪBAS KODEKSS TRENERIM.....	18
<i>PIELIKUMS 3</i>	<i>19</i>
RĪCĪBAS KODEKSS VECĀKIEM	19
<i>PIELIKUMS 4</i>	<i>20</i>
RĪCĪBAS KODEKSS SPORTISTAM	20
<i>PIELIKUMS 5</i>	<i>21</i>
Rīgas Vingrošanas skolas Bērnu tiesību aizsardzību komanda	21

1. IEVADS

Rīgas Vingrošanas skola - vieta, kur bērnu kustību prieks, sapņi un cerības pāraug mērķtiecībā, gribasspēkā un sasniegumos!

Rīgas Vingrošanas skola (Skola) dibināta 1962. gadā. Skola savu darbību realizē Rīgas valstspilsētas pašvaldības, Izglītības, kultūras un sporta departamenta (turpmāk – Departaments) pakļautībā. Skola ir profesionālās ievirzes sporta izglītības iestāde, kas īsteno licencētās profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas un interešu sporta izglītības programmas sporta un mākslas vingrošanā. Skolā ik gadu nodarbojas vairāk kā tūkstotis bērnu un jauniešu gan sporta, gan mākslas vingrošanā, kvalificētu sporta treneru vadībā. Skolā strādā ap 50 sporta treneru. Lielākā daļa skolas audzēkņu savas treniņu gaitas uzsāk agrā vecumā (4 gadi) interešu izglītības grupās, vēlāk turpinot apgūt sporta veidu profesionālās ievirzes grupās.

Skolas darbības mērķis ir ne tikai sagatavot augstu sasniegumu sportistus, tikpat svarīgi ir palīdzēt bērniem un jauniešiem attīstīties un izaugt par stiprākiem, mērķtiecīgākiem, patstāvīgākiem un laimīgākiem pieaugušajiem, kas saglabā vērtības, kustību prieku un veselīgu dzīvesveidu visas dzīves garumā.

Skolas misija: Mēs negarantējam, ka visi kļūs olimpiskie čempioni vingrošanā. Bet mēs sniedzam atbalstu, lai ikviens kļūtu par uzvarētāju savā dzīvē.

Panākumu gūšana sportā ir garš un izaicinošs ceļojums, kas piepildīts ar daudziem kāpumiem un kritumiem, uzvarām un zaudējumiem. Tieši vecāki un treneri ir jaunā sportista atbalsts viņa ceļā uz sportisko izaugsmi un sasniegumiem. Sports sniedz jauniešiem daudz vairāk nekā tikai brīvā laika aizpildīšana. Sports palīdz iemācīties vērtības, tādas kā drošme, cieņa, uzdrīkstēšanās un mērķtiecība, kas ir tikai dažas no galvenajām vērtībām, ko mēs iegūstam sportā, bet izmantojam un realizējam ikdienas dzīvē.

Bērniem un pusaudžiem ikdienā ir svarīgi socializēties caur sporta aktivitātēm, kuras sniedz iespēju iepazīties ar vienaudžiem, gūt sasniegumus un uzlabot savu psihoemocionālo labsajūtu un fizisko veselību. Mēs pieaugušie (gan vecāki, gan visi skolas darbinieki) - esam atbildīgi par to, lai bērni un pusaudži justos droši un pasargāti šajā procesā. Un to mēs varam nodrošināt, ja:

- katrā savā lēmumā vadāmies pēc bērnu labākajām interesēm;
- ja mums visiem ir vienota izpratne par to, kas ir drošība attiecībās un, kas ir vardarbība;
- katrs apzinās savu lomu bērnu aizsardzībā un mums katram ir skaidrs plāns – gan kā preventīvi nepieļaut vardarbību, gan kā rīkoties, kad vardarbība notikusi.

2. VADLĪNIJU IZSTRĀDES MĒRĶIS

Apzinoties savu atbildību, Skolas komanda ir uzsākusi Bērnu tiesību aizsardzības vadlīniju izstrādi un ieviešanu Rīgas Vingrošanas skolā. Vadlīnijas apstiprina Skolas apņemšanos nodrošināt drošu vidi, pozitīvu pieredzi un prieku nodarboties ar mākslas vai sporta vingrošanu visiem bērniem un jauniešiem, ievērojot bērna tiesību aizsardzības pamatprincipus (noteikti ANO Konvencijā par bērna tiesībām):

- bērna tiesību īstenošana – pamats ikvienam lēmuma un rīcībai,
- bērna līdzdalība,
- nekaitēt;
- nediskriminēt;
- ievērot bērna labākās intereses;
- ņemt vērā bērna un viņa ģimenes stiprās puses.

Vadlīnijas izstrādātas, lai palīdzētu ikvienam, kas iesaistīts Skolā, rīkoties bērnu vislabākajās interesēs un aizsargātu bērnus no vardarbības, un reaģētu uz jebkuriem starpgadījumiem.

Ar Vadlīniju palīdzību var tikt savlaicīgi identificēti un novērsti vardarbības pret bērnu riski, kā arī paredzēta konkrēta rīcības shēma vardarbības pret bērnu gadījumā. Vadlīnijas ir paredzētas Skolas treneriem, kuri strādā ar bērniem, kā arī darbiniekiem, kuri tiešā veidā nestrādā ar bērniem, bērnu vecākiem un pašiem bērniem, lai veicinātu vienotas izpratnes veidošanu par bērnu tiesībām un to realizēšanu.

3. VARDARBĪBA PRET BĒRNU

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – BTAL) 3. panta pirmā daļu **bērns** ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām vai stājušās laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.

Pasaules Veselības organizācija vardarbību definē kā “fīšu, iedomātu vai reāla fiziska spēka vai varas apzinātu lietošanu pret sevi, citu personu, grupu vai kopienu, kas izraisa vai spēj izraisīt ievainojumu, nāvi, psiholoģisku kaitējumu, attīstības traucējumus vai zaudējumus” (Butchart, Hillis & Burton, 2016). Latvijas Republikas likumdošanā vardarbība pret bērnu ir definēta, kā visu veidu fiziska vai emocionāla cietsirdība, seksuāla izmantošana, pamešana novārtā vai cita veida izturēšanās, kas apdraud vai var apdraudēt bērna veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu (BTAL 1. pants).

Fiziska vardarbība ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu, bērna fiziska sodīšana vai apzināta bērna pakļaušana kaitīgu faktoru, tai skaitā tabakas dūmu, iedarbībai (BTAL 1. panta 11. punkts). Ar fizisku vardarbību visbiežāk tiek saprasta - sišana, pēršana, grūšana, mešana, purināšana, dedzināšana, kniebšana, griešana, plaukšana, žņaugšana, ieslēgšana, neļaušana gulēt vai iemigt.

Emocionāla vardarbība ir bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot, lamājot, pazemojot, bērna klātbūtnē vardarbīgi izturoties pret viņa tuvinieku vai citādi kaitējot viņa emocionālajai attīstībai) (BTAL 1. panta 12. punkts). Emocionālā vardarbība iekļauj sevī draudēšanu, lamāšanu, ģirgāšanos, bērna atraidīšanu, ignorēšanu, pazemošanu.

Nolaidība ir bērna aprūpes un uzraudzības pienākumu nepildīšana vai pavirša, nevērīga pildīšana (BTAL 1. panta 13¹. punkts).

Pamešana novārtā ir ilgstoša vai sistemātiska nolaidība pret bērnu, kas kaitē vai var kaitēt bērna attīstībai, vai rada bērnam fiziskas vai psihoemocionālas ciešanas (BTAL 1. panta 13². punkts).

Bērna aprūpes pienākumu nepildīšana ir bērna fizisko, emocionālo, sociālo vajadzību, veselības aprūpes un izglītības nenodrošināšana, kā arī bērna vecumam neatbilstoša aprūpe, kas iekļauj bērna nekontrolētu viedierīču lietošanu bez vecumam atbilstoša laika ierobežojuma un satura kontroles, kas ilgtermiņā apdraud bērna veselību un attīstību (BTAL 1. panta 13³. punkts).

Bērna seksuāla izmantošana - bērna iesaistīšana jebkādas seksuālās vai citās darbībās ar mērķi sniegt vai gūt seksuālu stimulāciju vai seksuālu apmierinājumu, ko veic pieaugušais vai cits bērns, kurš sava vecuma vai attīstības dēļ atrodas atbildības, uzticības vai spēka pozīcijās attiecībā pret upuri.

Kaitējoša seksuāla uzvedība – bērnu iesaistīšanās seksuālās sarunās vai darbībās, kas nav atbilstošas viņu vecumam vai attīstības stadijai. Uzvedība var būt kaitīga sev vai citiem, kā arī ļaunprātīga pret citu bērnu, jaunieci vai pieaugušo. Tā var variēt no atklātu seksuālu vārdu un frāžu izmantošanas līdz seksuālam aktam/penetrācijai ar citiem bērniem vai pieaugušajiem (Hackett, Branigan & Holmes, 2019; Garrett, Doherty, & Hann, 2017).

Vardarbība pret bērnu ar tehnoloģiju starpniecību. Kibermobings – apzināta, mērķtiecīga un sistemātiska, emocionāli vardarbīga izturēšanās, izmantojot sociālos tīklus vai citus digitālos komunikācijas veidus, vērsta pret vienu vai vairākiem bērniem no vienaudžu grupas puses, ar mērķi aizvainot, pazemot, izsmiet vai kā citādi aizskart.

4. ĪPAŠIE RISKI BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS JOMĀ MĀKSLAS UN SPORTA VINGROŠANĀ

1. Nepiemērota, neatbilstoša drošības ievērošana. Mākslas un sporta vingrošana ir sporta veidi ar paaugstinātu bīstamību. Vingrošanas rīku nepiemērota sagatavošana, to darba kārtības un lietošanas nepārbaudīšana var apdraudēt bērna veselību un dzīvību.

2. Bērna privātuma pārkāpšana. Ģērbtuves, dušas un situācijas, kas saistītas ar tuvu fizisku kontaktu (piemēram, fizioterapija un citas procedūras) var radīt iespēju bērnu iebiedēt, neatbilstoši fotografēt vai filmēt un seksuāli izmantot.

3. Pāridarījumi ar tehnoloģiju starpniecību. Kibermobings. Fotografēšana vai filmēšana bez piekrišanas sacensību laikā, ievietošana sociālajos tīklos ar mērķi pazemot. Arī bērna attēlu ievietošanai sociālajos tīklos ar labu nodomu (treneri vai vecāki lepojas ar bērna panākumiem) arī varbūt kaitējoša – bērns tiek vērtēts ne tikai no tiesnešu puses sacensību laikā, bet sociālajos tīklos no jebkura cilvēka, komentāri ne vienmēr ir pozitīvi. Arī šī “vērtēšana” rada spiedienu, kas ietekmēt negatīvi bērnu.

4. Fiziskas traumas. Katrs sporta veids ir saistīts ar zināmu fizisku traumu un savainojumu risku, un vingrošana nav izņēmums. Tomēr vēlme gūt panākumus un uzvarēt var nozīmēt, ka bērni ir spiesti darīt to, kas nav atbilstoši bērnu vecumam un viņu spēju līmenim.

5. Emocionāls vai fizisks spiediens rezultāta dēļ. Uzvara ir svarīga sporta sastāvdaļa. Tomēr, pieprasot no bērniem augstus rezultātus un radot tiem pārmērīgu spiedienu no treneru vai/un vecāku puses, lai tiktu gūti panākumi, bērniem var tikt nodarīts psiholoģisks, emocionāls un fizisks kaitējums.

6. Emocionāls spiediens attiecībā uz bērna izskatu. Treneri vai vecāki izdara spiedienu uz bērnu sakarā ar lieko svaru bez jebkāda medicīniskā pamatojuma. Vecāki dažkārt ierobežo bērna uzturu, kas var radīt draudus bērna attīstībai un veselībai.

7. Fizisks kontakts ar sportistu. Vingrošanā nav iespējams veikt treniņu procesu bez pieskaršanās sportistam. Veicot akrobātiskos vai horeogrāfiskos elementus, drošības nodrošināšana pieprasa fizisku kontaktu ar bērnu. Arī lokanības un stiepšanas vingrojumu izpildē rodas fizisks kontakts.

8. Ciešas attiecības. Sportista attiecības ar treneri un citu atbalsta personālu (piemēram, fizioterapeitiem un ārstiem) ir svarīgs un pozitīvs aspekts. Daudzi bērni ar saviem treneriem izveido ciešas un uzticības pilnas attiecības, kurām bieži vien ir ļoti svarīga loma bērnu dzīvē, it īpaši, ja bērniem nav pozitīvu, atbalstošu attiecību ar citiem pieaugušajiem. Tomēr, lai gan daudzi treneri veido ļoti atbalstošas attiecības, kas ir viņu atbildībā esošo bērnu interesēs, var rasties arī iespējas ļaunprātīgi izmantot šo autoritāti un uzticību, un nodarīt kaitējumu bērniem.

9. Braucieni ar nakšņošanu. Nakšņošanas braucieni var radīt daudzus potenciālus riskus, tostarp neatbilstošu uzraudzību, bērnu pazušanu, bērnu piekļuvi alkoholam vai neatbilstošām televīzijas pārraidēm, problēmas ar sociālo mediju izmantošanu un ļaunprātīgas izmantošanas iespējas, īpaši seksuālo izmantošanu.

5. DROŠAS VIDES NODROŠINĀŠANA UN RĪCĪBAS PLĀNS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAI

Sporta organizācijām un ikvienam sporta dalībniekam ir pienākums veicināt drošu, cieņpilnu kultūru, lai sportisti varētu attīstīties bez uzmākšanās, ļaunprātīgas izmantošanas vai vardarbības.

Ikvienam sportistam ir tiesības uz aizsardzību no vardarbības, uzmākšanos un ļaunprātīgu izmantošanu neatkarīgi no viņa rases, ādas krāsas, dzimuma, seksuālās orientācijas, valodas, reliģijas, politiskajiem vai citiem uzskatiem, nacionālās vai sociālās izcelsmes, īpašuma, dzimšanas, invaliditātes, fiziskās īpašības, sportiskās spējas vai cita statusa.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību konvencijas 19. pantā ir paredzētas visu bērnu tiesības būt pasargātiem no vardarbības.¹

Droša vide ir tāda vide, kur visi, gan darbinieki, gan bērni, var justies pasargāti un ne no kā nav jābaidās. Drošībai ir būtiska nozīme labsajūtas, prieka un miera radīšanā. Bet par drošību esam atbildīgi mēs visi un nedrīkstam aizmirst, ka atbildību par bērnu drošību nevaram deleģēt pašiem bērniem, jo viņi ir tikai bērni un viņiem ir tiesības daudzas lietas nezināt.

¹ [FIG \(Fédération Internationale de Gymnastique\) Policy and Procedures for safeguarding and protecting participants in gymnastics.](#)

Skola ir darba vide gan skolas personālam, gan bērniem, tāpēc ir svarīgi radīt darba procesam atbilstošus vides apstākļus, lai darba un mācību- treniņu process būtu produktīvs un kvalitatīvs, kā arī veselībai nekaitīgs un drošs.

Skolā drošu vidi nodrošina saskaņā ar Ministru kabineta 2023.gada 22.augusta noteikumiem Nr. 474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”, skolas iekšējās kārtības noteikumiem, skolas drošības noteikumiem un iekšējās kārtības noteikumiem sporta zālē.²

Droša skolas vide³:

- uztverama kā tās darbinieku, bērnu, viņu vecāku un visas skolas kopienas saskarsmes biežums un kvalitāte;
- līdzsvaro fizisku drošību ar atbalstošu vidi, ir sagatavota krīzes situācijām;
- veicina uzvedību, kur sekas par noteikumu pārkāpšanu un ieguvumi tos ievērojot ir skaidri definēti un saprotami;
- nodrošina bērna labākās intereses (BTAL 6. panta 2.¹ daļa):

- 1 bērnam emocionāli tuvas, pastāvīgas, ģimeniskas attiecības;
2. bērna vajadzībām un spējām atbilstošu izglītību (ievērojot MK noteikumus, apstiprinātās sporta programmas, gada plānus);
3. bērna vajadzībām atbilstošu veselības aizsardzību (obligāto veselības pārbaudi, palīdzību traumu gadījumos u.c.) ;
4. bērna vecumam, emocionālajām un fiziskajām vajadzībām atbilstošu aprūpi;
5. atbalstu bērna līdzsvarotai garīgajai un fiziskajai attīstībai;
6. iespēju bērnam attīstīt savu individualitāti, spējas un intereses;
7. bērna līdzdalību ar viņu saistītu lēmumu pieņemšanas procesos;
8. bērna viedokļa uzklauššanu un ievērošanu atbilstoši bērna vecumam, briedumam un spējai viedokli formulēt;
9. bērna pasargāšanu no lojalitātes konflikta;
10. drošu vidi, kurā bērnam augt un attīstīties, aizsardzību no vardarbības, apdraudējuma, antisociālas uzvedības un atkarību ietekmes;
11. bērna identitātes saglabāšanu;
12. bērna atbildības izjūtas veidošanu;
13. citus bērna attīstībai un labklājībai nozīmīgus apstākļus.

² <https://gymnast.lv/dokumenti/>.

³ <https://cspv.colorado.edu/what-we-do/safeschools/>

Rīcības plāns attiecību līmenī: **DARBINIEKS-BĒRNS**

Kas?	Ko dara?	Pie kā griezties?
1.solis Pamanīt-atpazīt		
Cits skolas darbinieks vai bērna vecāki	Nekavējoties apturēt (mierīgi iejaukties) novēroto darbinieka vardarbību vai izteikt darbiniekam aizdomas par iespējamo viņa vardarbību pret bērnu	Skolas direktors, BTA komanda
Bērns	Stāsta par vardarbību pret sevi (vai citu bērnu)	Vecāki, jebkurš skolas darbinieks, medicīnas darbinieks
Medicīnas darbinieks	Apskata un pārrunā ar bērnu, runā par novēroto/iespējamo vardarbību ar treneri	Bērna vecāki, direktors
2.solis Informēt		
Cits iestādes darbinieks vai mediķis	Ziņo mutiski un rakstiski (incidentu lapa) par novēroto vardarbību/aizdomām	Direktors, BTA komanda
Vecāks	Ziņo mutiski, rakstiski (incidentu lapa, iesniegums) vai anonīmi par novēroto vardarbību vai aizdomām par iespējamo darbinieka vardarbību pret bērnu	Direktors
Bērns	Bērna mutisku sūdzību noformē rakstiski iestādes darbinieks incidentu lapā	Direktors, lietvede
Direktors (ja ir aizdomas par iespējamo darbinieka vardarbību)	Pārrunas ar darbinieku, sakarā ar saņemto informāciju, par viņa vardarbību /aizdomām, pieprasa nekavējoties rakstisko paskaidrojumu un informē par incidentu mutiski vai rakstiski (vēstule personai) bērna vecākus	
Direktors (ja ir pierādīta darbinieka vardarbība pret bērnu)	Nekavējoties 5.solis	Institūciju iesaistīšana
3.solis Risināt skolā		
Direktors, BTA komanda, darbinieks	Tikšanās– incidentu lapas izskatīšana, situācijas liecinieku un darbinieka paskaidrojuma analizēšana, pārrunas ar darbinieku, risinājumi situācijas uzlabošanai. Nepieciešamības gadījumā -darbinieka darba monitorings: darbinieka darba hospitāciju, kontroles un vērojumu organizēšana iestādē. Ja situācija uzlabojusies -ieteikumi, rekomendācijas darbiniekam, ja situācijas nav uzlabojusies-direktors vērtē fiksēto pārkāpumu smagumu un iespēju darbiniekam turpināt darbu iestādē	Direktors, BTA komanda
Direktors, bērna vecāki, darbinieks	Tikšanās(incidentu lapa) - pārrunas, darbinieka paskaidrojumi, risinājumi situācijas uzlabošanai	BTA komanda
Direktors, skolas darbinieki	Preventīvie pasākumi skolā : izglītojošie pasākumi darbiniekiem par tēmu “Izmantojamās un nepieļaujamās iestādē bērnu audzināšanas un disciplinēšanas metodes un principi”	Atbalsta speciālisti (lekcijas, BTA sapulces)
4.solis Speciālistu iesaistīšana		
Direktors Speciālisti Darbinieks, direktors, speciālisti	Rakstiski (dienesta vēstule) –situācijas pamatotais apraksts, veiktās darbības, situācijas risināšanai iestādē Darbinieka darba kvalitātes novērošana iestādē Tikšanās - ja situācija ir uzlabojusies, ieteikumi un rekomendācijas darbiniekam/ja ir konstatēti darbinieka darba pārkāpumi - darba uzteikums darbiniekam	Atbalsta speciālisti
Direktors, BTA komanda, darbinieki	Sapulces -Preventīvie pasākumi iestādē, lai novērstu vardarbību (darbinieks-bērns)	Iestādes BTA komandai, Atbalsta speciālistiem (lekcijas, praktikumi)
5.solis Institūciju iesaistīšana		
Direktors	Mutiski un rakstiski informē par situāciju (dienesta vēstule), nekavējoties, tajā pašā dienā Rakstiski informē bērna vecākus, informē mutiski/rakstiski RD IKSD, gatavo darba uzteikumu darbiniekam	Policija RD IKSD
Institūcijas Direktors, BTA komanda, darbinieki	Tikšanās Sapulce - Preventīvie pasākumi skola, lai novērstu vardarbību: darbinieks-bērns	Speciālisti, BTA komanda

Rīcības plāns attiecību līmenī: BĒRNS-BĒRNS

Kas?	Ko dara?	Pie kā griezties?
1.solis Pamanīt-atpazīt		
Darbinieks	Secina vardarbības faktu/ aizdomas (fiksē Incidentu lapā), pēc nepieciešamības uzaicina medicīnas darbinieku	Bērnu vecāki, direktors, BTA komanda
Vecāki	Secina vardarbības faktu/aizdomas	Treneris, direktors
Bērns	Stāsta par sevi vai citu bērnu	Skolas darbiniekam, vecākiem
2.solis Informēt		
Darbinieks	Ziņo mutiski un rakstiski (incidentu lapā) par vardarbības faktu /aizdomām	Treneris, direktors, BTA komanda
Vecāks	Ziņo mutiski un rakstiski (incidentu lapā) par vardarbības faktu /aizdomām	Treneris, direktors, BTA komanda
Bērns	Bērna mutisko sūdzību treneris vai lietvede noformē rakstiski un reģistrē skolā	Direktors, BTA komanda
Direktors	Pieprasa rakstisku situācijas paskaidrojumu no bērna trenera, darbinieka, mutiski /rakstiski (vēstule personai) uzaicina un veic individuālas pārrunas ar bērnu, kurš apdraud savu vai cita bērna veselību un drošību, vecākiem	Vecāki
3.solis Risināt skolā		
BTA komanda, direktors, iesaistītie treneri	BTA komandas tikšanās - konfliktsituācijas analizēšana, uzdevumi un rekomendācijas treneriem, uzlabošanas pasākumi grupā	Direktors, BTA komanda
Direktors, BTA komanda, bērna (kas apdraud savu vai cita bērna drošību un veselību) vecāki, iesaistītie treneri	Tikšanās-pārrunas ar vecākiem, ieteikumi par psihologa iesaistīšanu, uzlabošanas pasākumi ģimenē, atbalsts un sadarbība, vienotas prasības noteikšana ģimenē un skolā. Ja situācija neuzlabojas vai pasliktinās, tiek izskatīts jautājums par bērna izslēgšanu no skolas.	BTA komanda, vecāki
Direktors, BTA komanda, pedagogi	Sapulce -preventīvie pasākumi skolā vardarbības bērns-bērns novēršanai (atbalsts un konsultācijas vecākiem, izglītojošie pasākumi vecākiem un darbiniekiem)	BTA komanda, Atbalsta speciālisti
4.solis Speciālistu iesaistīšana	-	
5.solis Institūciju iesaistīšana		
Direktors	Mutiski un rakstiski informē par situāciju (dienesta vēstule,) nekavējoties tajā paša dienā	Policija, Bāriņtiesa , BAC
Direktors	Mutiski un rakstiski informē bērna vecākus	Bērna vecāki
Institūcijas	Darbs ar ģimeni situācijas uzlabošanai	

Rīcības plāns attiecību līmenī: VECĀKS-BĒRNS

Kas?	Ko dara?	Pie kā griezties?
1.solis Pamanīt-atpazīt		
Darbinieks	Secina vardarbības faktu/aizdomas (rakstiski incidentu lapā), pēc nepieciešamības uzaicina medicīnas darbinieki	Medicīnas darbinieks, direktors, BTA komanda
Medicīnas darbinieks	Vērtē bērna veselības stāvokli (fiksē incidentu lapā)	Treneris, bērna vecāki
Vecāks	Secina faktu/aizdomas	Treneris, direktors
Bērns	Stāsta par sevi vai citu bērnu	Treneris, Skolas darbinieks, vecāki
2.solis Informēt		
Darbinieks, medicīnas darbinieks	Ziņo mutiski un rakstiski (incidentu lapa) par faktu/aizdomām un medicīnas darbinieka vērtējumu (akts)	Direktors
Vecāks	Mutiski/rakstiski (incidentu lapa) /anonīmi ziņo par faktu/aizdomām	Direktors, treneris
Bērns	Bērna mutisko sūdzību darbinieks noformē rakstiski un reģistrē iestādē	Direktors, lietvede
Direktors	Mutiski/Rakstiski(vēstule personai)	Bērna vecāki
Direktors (ja ir pierādītā vecāka fiziskā vardarbība pret bērnu)	Nekavējoties 5.solis	Institūciju iesaistīšana
3.solis Risināt skolā		
Direktors, bērna vecāki BTA komanda, direktors, iesaistītie darbinieki Direktors, bērna vecāki, BTA komanda, iesaistītie pedagogi Direktors, BTA komanda, darbinieki, vecāki	Tikšanās, individuālās pārrunas un situācijas noskaidrošana BTA komandas tikšanās(protocola) situācijas analizēšana, rīcības plāns uzlabošanai Tikšanās(protocola), lēmumi situācijas uzlabošanai, atbalsts un konsultācija vecākiem, ieteikumi vecākiem (nepieciešamības gadījumā, speciālistu konsultācijas ieteikšana) Darbinieku/Vecāku sapulce, iestādes padome(protocola)-Preventīvie pasākumi iestādē vardarbības vecāks-bērns novēršanai, ieteikumi un rekomendācijas darbiniekiem, izglītojošie pasākumi vecākiem un darbiniekiem	Bērna vecāki, direktors BTA komanda, iesaistītie darbinieki BTA komandai, bērna vecākiem, direktors Direktors ,BTA komandai, darbiniekiem, vecākiem, Atbalsta speciālistiem (sapulces, lekcijas, semināri)
4.solis Speciālistu iesaistīšana	-	
5.solis Institūciju iesaistīšana		
Direktors	Mutiski un rakstiski informē par situāciju (dienesta vēstule,) nekavējoties tajā paša dienā	Policija, BAC, Bāriņtiesa
Direktors	Mutiski un rakstiski informē bērna vecākus	Vecāki
Institūcijas	Darbs ar ģimeni situācijas uzlabošanai	Vecāki

6. ZIŅOŠANAS KĀRTĪBA

1. Rīgas Vingrošanas skolas darbinieki reaģē uz ikvienu iesniegtu ziņojumu vai sūdzību par iespējamu bērna interešu aizskārumu vai apdraudējumu bērna drošībai pēc Vadlīniju noteiktās kārtības.
2. Direktors/Atbildīgais par vadlīniju izpildi (turpmāk – atbildīgais) izskaidro ziņošanas un sūdzību iesniegšanas iespēju un kārtību visiem skolas darbiniekiem, savukārt grupu treneri par to informē savus audzēkņus. Vecāki ar to var iepazīties skolas mājas lapā gymnast.lv, e-klasē.
3. Ikviena skolas darbinieka, pienākums ir pēc Vadlīnijās noteiktās kārtības reaģēt uz notiekošu vai pagātnē notikušu, bērna interešu aizskārumu vai aizdomām, ka šāds pārkāpums varētu notikt.
4. Sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas primārais mērķis ir identificēt ikvienu iespējamu bērna interešu aizskārumu vai apdraudējumu un to novērst.
5. Visās darbībās, kas skar sūdzību un ziņojumu izskatīšanu, iesaistīto personu pienākums ir ievērot konfidencialitāti, un informāciju par bērnu var izpaust tikai tiktāl, cik tas nepieciešams sūdzības izskatīšanai.
6. Skolas vadība ir atbildīga par to, lai katrā atsevišķā gadījumā tiktu ievērota Vadlīnijās noteiktā sūdzības izmeklēšanas kārtība.

Sūdzību izskatīšanas komisija

1. Sūdzības un ziņojumus izskata direktors un Atbildīgais par vadlīniju izpildi, bet sarežģītākos gadījumos - Sūdzību izskatīšanas komisija (turpmāk – Komisija), kurā ir vismaz trīs cilvēki. Sūdzību komisijas pamatsastāvs ir šāds:
 - a. direktors,
 - b. sporta veida treneris,
 - c. atbildīgais.
2. Atkarībā no sūdzības rakstura, komisijas sastāvs var atšķirties un tajā var tikt pieaicināti vēl citi skolas darbinieki vai speciālisti pēc komisijas dalībnieku ieskata
3. Gadījumos, ja sūdzība iesniegta par kādu no komisijas dalībniekiem vai par Atbildīgo par vadlīniju izpildi, pats dalībnieks Komisijā nepiedalās, bet sūdzības izskatīšanā tiek pieaicināti vismaz vēl divi darbinieki.

Sūdzības iesniegšana

4. Skolā ar direktora rīkojumu tiek iecelta par Vadlīniju izpildi atbildīgā persona – Aleksandra Belovzorova. Informācijai par šo personu un tam, ka tieši pie viņas ikviens var vērsties ar mutisku vai rakstisku sūdzību, ir pieejama Skolas vestibilā ikvienam redzamā vietā.
5. Sūdzību par Vadlīniju pārkāpumu vai jebkādu citu bērna interešu aizskārumu var iesniegt mutiski, rakstiski vai elektroniski:
 - a. atbildīgajam par Vadlīniju izpildi.
 - b. grupas trenerim vai ikvienam citam skolas darbiniekam, kas sūdzības iesniedzējam ir pieejams;
 - c. iesūtot pa pastu uz Rīgas Vingrošanas skolas adresi Rīgā, Miera ielā 62;
 - d. iesūtot elektroniski uz skolas e-pastu vingrosanasskola@riga.lv;

- e. mutiski, izstāstot iespējamā pārkāpuma/apdraudējuma būtību trenerim, direktoram vai ikvienam citam skolas darbiniekam, kas sūdzības iesniedzējam ir pieejams;
- f. ieliekot ziņojumu sūdzību un ierosinājumu kastītē, kas pieejama skolas vestibilā ikvienam redzamā vietā. (Kastītes saturs tiek pārbaudīts katru darba dienu līdz plkst.11.00).

Sūdzības izskatīšana

1. Katrā gadījumā, kad saņemta sūdzība, tās saturu sūdzības saņēmējam ir pienākums ieprotokolēt incidenta lapā, pēc parauga Vadlīniju Pielikumā un elektroniski nosūtīt/nodot Atbildīgajam par Protokola izpildi un direktoram. Ja sūdzības saturs prasa tūlītēju rīcību (bērns nav drošībā, apdraudējums notiek pašreiz) ikviena sūdzību saņēmēja atbildība ir vispirms darīt visu iespējamo, lai primāri novērstu tiešo apdraudējumu.
2. Ikviena iereģistrētā sūdzība noteiktajā kārtībā bez vilcināšanās tiek nodota direktoram vai atbildīgajam, kas izskata sūdzību pats vai, sarežģītākos gadījumos – nodod izskatīšanai Komisijā.
3. Direktors, atbildīgais par protokola izpildi vai Komisija izmeklē katru atsevišķu sūdzības gadījumu, vadoties no saņemtās informācijas, kā arī pēc savas iniciatīvas iegūstot nepieciešamos pierādījumus un papildus informāciju. Veiktajai apstākļu noskaidrošanai jābūt objektīvai, pamatotai, izsekojamai tās laikā, ja nepieciešams, var arī piesaistīt profesionālu atbalstu. Disciplinārsods tiek piemērots proporcionāli pārkāpuma smagumam.
4. Ja sūdzības izskatīšanas laikā atklājas apstākļi, kas liecina par skolas darbinieka atbildību par Vadlīniju noteikumu pārkāpumu vai par tādu tiesību aizskārums, kam ir administratīvi vai krimināli sodāma nodarījuma pazīmes, šāda sūdzība izskatāma tikai Komisijas sastāvā.
5. Ja izmeklēšanas rezultātā Komisija atklāj, ka pārkāpti Vadlīniju noteikumi, atbildīgā persona saucama pie disciplinārās atbildības, ja tai šāda atbildība piemērojama saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām.
6. Ja veiktās izmeklēšanas rezultātā Komisijas rīcībā nonāk ziņas par iespējamu bērna tiesību aizskārums, kam ir krimināli vai administratīvi sodāma pārkāpuma pazīmes, Komisija sagatavo rakstisku ziņojumu tiesībsargājošām institūcijām – Valsts policijai, Bērnu aizsardzības centrs.
7. Komisija izskata katru gadījumu atsevišķi; disciplinārsodu uzliek proporcionāli nodarījuma smagumam. Šo Vadlīniju noteikumu pārkāpums ir pielīdzināms darba kārtības noteikumu pārkāpumam Darba likuma izpratnē.
8. Lēmums par sūdzības izskatīšanas rezultātiem tiek pieņemts rakstiski un, ja iespējams, paziņots sūdzības iesniedzējam.
9. Par direktora un Vadlīniju izpildi atbildīgā lēmumu var pārsūdzēt Komisijai.

Disciplinārsodi

1. Par šo Vadlīniju noteikumu pārkāpumiem likumā noteiktajā kārtībā Komisija vainīgajai personai var piemērot kādu no šādiem disciplinārsodiem:
 - a. piezīme;
 - b. rājiens;

c. amatalgas samazināšana un laiku līdz 1 gadam ieturot līdz 20% no mēnesī izmaksājamās summas;

d. atlaišana no darba.

e. Persona var tik atstādināta no pienākumu veikšanas skolā bez darba samaksas saglabāšanas uz laiku, kamēr Komisija veic sūdzības izskatīšanu.

Kā rīkoties vardarbības gadījumā?

IZGLĪTOJAMĀIS

Nekavējoties informē par situāciju treneri vai skolas vadības pārstāvi

Informē vecākus

Runā ar kādu, kam uzticies

Vari zvanīt uz Bērnu un pusaudžu uzticības tālruni

116111

TRENERI

Uzklausi bērnu

Sazinies ar bērna vecākiem un informē par notiekošo
Informē skolas vadību

Kopā ar skolas vadību piesaistiet papildus atbalsta personas

Fiziskas vardarbības gadījumā izsauc Valsts policiju un Neatliekamās medicīnas palīdzības dienestu (vienlaikus informē skolas vadību)

VECĀKI

Sazinieties ar bērna treneri un izstāstiet situāciju

Turpiniet komunicēt ar treneri, lai pārliecinātos par turpmākās rīcības soļiem

Nepieciešamības gadījumā tieši informējiet skolas vadību

Fiziskas vardarbības gadījumā izsauciet Valsts policiju un Neatliekamās medicīnas palīdzības dienestu (vienlaikus informējiet treneri, skolas vadību)

ATCERIES!

Par to nav jākaunas!

Tā nav tava vaina, ka esi kļuvis par vardarbības upuri.

Ir svarīgi meklēt palīdzību!

Neviens nav pelnījis tādu attieksmi pret sevi!

Bērnu un pusaudžu uzticības tālrunis
116111

Valsts policija 110

Rīgas Vingrošanas skolas incidentu lapa

Nr.: _____

Notikuma datums:_____

Iesaistītā bērna vārds, uzvārds:

Citas iesaistītās personas:

Notikušā apraksts

[illegible]

Aizpildīja (vārds, uzvārds, paraksts):

Veiktās darbības / Notikušā izvērtējums:[illegible]

Aizpildīja (vārds, uzvārds, paraksts):

Pieņemtie lēmumi:

Aizpildīja (vārds, uzvārds, paraksts):

RĪCĪBAS KODEKSS TRENERIM

- Kā treniņos un sacensībās, tā arī ikdienā trenera uzvedībai un komentāriem ir jābūt pozitīviem un atbalstošiem, jo treneris ir paraugs sportistiem;
- Treneris respektē un ciena ikviena jauna cilvēka tiesības, cieņu un vērtību neatkarīgi no viņu vecuma, rases, ādas krāsas, etniskās, nacionālās vai sociālās izcelsmes, dzimuma, invaliditātes, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, bagātības, dzimšanas un jebkura cita statusa, seksuālās orientācijas vai kāda cits iemesla;
- Treneris rīkojas saskaņā ar noteikumiem un sportiskā garā māca to saviem sportistiem.
- Treneris nekad nepieļauj un izrāda neiecietību pret agresīvu, aizvainojošu vai nežēlīgu uzvedību vai valodu, izrāda savādīšanos, cieņu un profesionalitāti visiem, kas iesaistīti sportā: citiem treneriem, sportistiem, organizatoriem, vecākiem un skatītājiem.
- Treneris apzinās, ka sportisti trenējas un piedalās sacensībās prieka dēļ un uzvara ir tikai daļa no tā. Vienmēr atbalsta sportistu centienus, nemoralizējot un nekliežot uz sportistu par kļūdīšanos vai par to, ka viņš nav bijis pirmais. Treneris savā darbā izmanto tikai pozitīvās disciplinēšanas metodes.
- Treneris ir atbildīgs, ka treniņu process atbilst sportistu spējām un vecumam, neignorē nevienu sportistu, viņa spēju un talantu attīstību, kā arī nepārslogojot talantīgos sportistus.
- Treneris pārliecinās, ka telpas un aprīkojums atbilst visiem drošības standartiem un ir atbilstoši sportistu vecuma īpatnībām un spējām.
- Treneris izrāda rūpes un uzmanību slimajiem un savainotajiem sportistiem. Uzklusa ārsta padomu par sportista gatavību trenēties vai piedalīties sacensībās.
- Treneris nekad nevērš seksuālus nodomus pret bērnu un neizmanto to savam personiskajam vai finansiālajam labumam, neiesaistās seksuālās attiecībās ar sportistiem, tostarp nepieļauj nepiedienīgus komentārus par bērnu, nepiedalās un nepieļauj nekādās verbālās, fiziskās vai seksuāli provokatīvajās spēlēs, nepieļauj nepiemērotus pieskārienus sportistiem;
- Treneris pārliecinās, ka izbraukumu un ceļojumu organizēšana uz sacensībām atbilst drošības standartiem un sportisti tiek pienācīgi uzraudzīti,;
- Treneris ciena sportistu privātumu, nenāk dušās un ģērbtuvēs (izņemot ārkārtēju situāciju), nepiedāvā palīdzību bērnu aprūpē, ja viņi visu var izdarīt paši;
- Treneris neiesaistās neatbilstošā sociālo mediju izmantošanā, tostarp neiesaista sportistus privātajās sarunās sociālajos medijos, un nekad nepublicē komentārus un attēlus, kas varētu apdraudēt vai kaitēt viņu labklājībai; nepublicē fotoattēlus un citu informāciju par sportistiem vai viņu ģimenēm viņu personīgajās lapās sociālajos tīklos (piemēram, Facebook, Instagram, utt., vai citās vietnēs);
- Treneris nekavējoties ziņo par notikušu bērna tiesību pārkāpumu vai informē par aizdomām par iespējamu pārkāpumu direktoram, BTA komandai.

RĪCĪBAS KODEKSS VECĀKIEM

- Vecāks apzinās, ka bērns piedalās un sporto savam, ne vecāka priekam. Vecāks iedrošina bērnu sportot bez emocionāla vai fiziska spiediena izdarīšanas;
- Vecāks nekliedz un nekritizē bērnu, ja viņš ir kļūdījis vai nav ieguvis vēlamo rezultātu.
- Vecāks koncentrējas uz bērna ieguldījumu un sasniegumiem, nevis uz viņa uzvaru vai zaudējumu;
- Vecāks respektē bērna privātumu, piemēram, bez trenera atļaujas neiet ģērbtuvē vai bez viņa piekrišanas neievietošu informāciju (foto, video) par viņu sociālajos tīklos;
- Vecāks ciena visus trenera un tiesnešu lēmumus, māca to arī bērnam;
- Vecāks nepieļauj agresīvu, aizvainojošu vai nežēlīgu uzvedību vai izteikumus, un nesamierinās ar līdzīgām citu darbībām attiecībā uz citiem bērniem, treneriem, tiesnešiem, skolas darbiniekiem vai citiem vecākiem;
- Vecāks nodrošina bērnam regulārus treniņu apmeklējumus, dalību sacensībās, kā arī obligāto padziļināto veselības pārbaūžu veikšanu. Uzklausa ārsta ieteikumus par bērna veselību, gatavību trenēties un piedalīties sacensībās. Neliiek trenēties vai piedalīties sacensībās slīmam vai traumīgu guvušam bērnam;
- Vecāks pievērš uzmanību jebkādam problēmām vai bažām, kas saistītas ar viņa vai citu bērnu. Informē par bērnu drošību un labklājību treneri vai skolas vadību.
- Vecāks atturas no neatbilstošas sociālo tīklu izmantošanas, tostarp, fotogrāfiju vai komentāru izvietojšanas par bērniem vai viņu ģimenēm savās personīgajās lapās sociālajos tīklos (piemēram, Facebook, Instagram, u.c. vai vietnēs) bez pašu bērnu un viņu vecāku atļaujas;
- Ciena katra bērna tiesības, cieņu un vērtību neatkarīgi no viņu vecuma, rases, ādas krāsas, etniskās, nacionālās vai sociālās izcelsmes, dzimuma, invaliditātes, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, bagātības, dzimšanas un jebkura cita statusa, seksuālās orientācijas vai kāda cits iemesla;
- Vecāks pieņem lēmumus, kas nekaitē bērnam, un vienmēr rīkojas ievērojot bērna labākās intereses.

RĪCĪBAS KODEKSS SPORTISTAM

- Sportists piedalās treniņu procesā sava prieka un labuma pēc, nevis izdabājot trenerim vai vecākiem. Svarīgākais ir personīgā izaugsme un attīstība, maksimāli pilnveidojot savas spējas. Lūdz palīdzību vai nepieciešamo atbalstu vecākiem, ja jūtas pārslogots vai noguris treniņos, informē par to treneri.
- Sportista prioritātes: cieņa, personīgā izaugsme, pašcieņa vērtējamās augstāk par uzvaru.
- Sportists ciena citu sportistu tiesības, neskatoties uz viņu dotībām, sniegumu, dzimumu, valodu, piederību konkrētai kultūrai vai reliģijai.
- Ievēro skolas iekšējos noteikumus, respektē visus skolas darbiniekus, ciena viņu darbu.
- Sportists sadarbojas ar treneri, regulāri apmeklē treniņus. Respektē trenera un tiesnešu lēmumus.
- Sportists atbalsta godīgu sportu, ciena citus sportistus, izrāda līdzīgu prieku par citu sportistu panākumiem, neizmanto verbālas un fiziskas provokācijas, tostarp seksuāli provokatīvus žestus vai izteicienus.
- Sportists nesit vai nenodara citu fizisku kaitējumu nevienam citam sportistam un nerīkojas tā, lai apkaunotu, pazemotu, apvainotu vai aizvainotu citus vai tiktu uzskatīts par iebiedētāju.
- Izbraukumos sportists apņemas vienmēr ievērot pavadošo pieaugušo norādījumus un padomus, nedoties prom bez pieaugušo informēšanas un saskaņojuma. Ievēro noteikumus, kas izstrādāti sportistu drošībai;
- Sportists rāda piemēru citiem, nelieto sportā aizliegtās vielas, tostarp nelieto alkoholu un narkotikas (citas apreibinošas vielas), nelieto nepiedienīgus, rasistiskus, homofobiskus un citus diskriminējošus izteicienus;
- Sportists nekavējoties informē pieaugušos, ja ir bažas par savu vai cita sportista drošību;

Rīgas Vingrošanas skolas Bērnu tiesību aizsardzību komanda

Broņislavs Konstantinovičs	Direktors
Ilona Akmeņlauka	Izglītības metodiķe
Tatjana Stepulāne	Izglītības metodiķe
Arturs Mickevičs	Izglītības metodiķis
Māris Gorskis	Sporta treneris
Žanete Narkēviča	Sporta trenere
Nora Isadžanjana-Ponomarjova	Vecāku pārstāve
Aleksandra Belovzorova	Lietvedības pārzine